

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Iuliana Oprea
Galina Stratulat, Nicolae Craiu
Dumitru Mardari, Oleg Sternioală

juducând recursul declarat de Erhan Ion,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Erhan Ion împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 16 februarie 2017 prin care s-a admis apelul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417, s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chişinău din 21 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată înaintată de Erhan Ion,

c o n s t a t ă:

La 28 august 2013, Erhan Ion a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion, solicitând încasarea din contul pârâților, în mod solidar, a sumei de 60 916, 16 lei cu titlu de prejudiciu material și 25000 lei compensare a prejudiciului moral cauzat.

În motivarea acțiunii Erhan Ion a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3230 din 19 iulie 2002, a dobândit în proprietate apartamentul nr. XX din XXXXXX.

În rezultatul verificărilor făcute la 13 iulie 2012 de către persoanele responsabile din cadrul Asociației de Coproprietari în Condominiu (ACC) a instalațiilor pentru energie termică din casa de locuit de pe adresa menționată, verificări efectuate sub presiune cu apă, s-a produs un accident tehnic în odaie mare din apartamentul reclamantului.

Consideră că, din cauza presiunii înalte necontrolată de specialiștii ACC nr. 51/417 în timpul verificărilor s-a deteriorat radiatorul (a crăpat), din odaia mare a apartamentului nr. 2, iar ca rezultat, a fost inundat tot apartament.

Notează că despre efectuarea verificărilor, nu a fost informat prealabil, astfel, la

data de 13 iulie 2012, nu se afla acasă. Mai mult ca atât, ACCnr. 51/417 a deconectat apartamentul reclamantului de la rețeaua energia și nu era posibil real de a locui acolo.

Despre inundarea locuinței reclamantului a fost înștiințat de către vecini în aceeași zi, tot atunci a fost întocmit un act constatator cu participarea președintelui ACC nr. 51/417, - Vasilică T. și alte persoane, privind inundația apartamentului nr. XX din XXXXX

Ulterior, la 14 iulie 2012, apartamentul reclamantului, inclusiv mobila, a fost din nou inundat din cauza scurgerilor de apă din apartamentul nr. XX, amplasat cu un nivel mai sus, care aparține pârâtului Leibovici Semion. La fel, a fost invitat la fața locului Leibovici Semion care a promis că, împreună cu ACC nr. 51/417, va restituii reclamantului toate cheltuielile necesare pentru reparația apartamentului reclamantului, însă totul a rămas la nivel de promisiuni.

Indică reclamantului că în urma inundației, apartamentul a devenit nelocuibil, podele s-au umflat și au început a putrezi, în apartament s-a format mușgai, motiv din care reclamantului a fost nevoit să locuiască la gazdă. Astfel, din vina pârâților, reclamantului a fost prejudiciat material.

Concretizează că la data de 01 februarie 2003, a încheiat cu ACC nr. 51/417 contractul privind prestarea și achitarea serviciilor locative și comunale, potrivit căruia ACC nr. 51/417 poartă răspundere pentru deservirea tehnică a comunicațiilor inginerești. În anexa la contract(pct.2) este indicat, că deservirea tehnică include încălzirea, apa rece și caldă în subsoluri, etajele tehnice. Potrivit art. 5 a Legii condominiului în fondul locativ nr. 913 din 30 martie 2000, proprietatea comună în condominiu include toate părțile aflate în folosință comună: terenul pe care este construit blocul, etajele tehnice, utilajul și sistemele inginerești din interiorul locuințelor, care deservește mai multe locuințe.

Afirmă Erhan Ion că la 11 februarie 2013, a fost efectuată expertiza tehnico-științifică, cu participarea reprezentantului ACC nr. 51/417, în scopul aprecierii prejudiciului material cauzat reclamantului ca urmare a inundării apartamentului nr. XX din XXXXXX. Astfel, conform raportului menționat nr. 098 din 11 februarie 2013, prejudiciul material a fost estimat la suma de 100 164,72 lei.

Susține Erhan Ion că, Leibovici Semion la fel, se face vinovat de inundarea locuinței reclamantului, motiv din care prejudiciul material cauzat prin inundație urmează a fi reparat de ambii pârâți.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de Erhan Ion a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ACC nr. 51/417 a sumei de 60 916, 16 lei cu titlu de prejudiciu material, prejudiciu moral în mărime de 8 000 lei, taxa de stat în sumă de 1 828 lei, în total suma de 70 744, 16 lei, iar pretențiile înaintate față de Leibovici Semion au fost respinse ca nefondate.

Considerând ilegală hotărârea primei instanțe, la data de 28 decembrie 2015, ACC nr. 51/417 a depus apel prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri prin care acțiunea înaintată de Erhan Ion

să fie respinsă.

În motivarea apelului, ACC nr. 51/417 a indicat că, hotărârea instanței de fond este una neîntemeiată, lipsită de suport legal.

A notat apelanta că prima instanță nu a examinat obiectiv și nu a elucidat pe deplin toate probele pertinente și concludente, care au importanță nemijlocită pentru examinarea obiectivă a litigiului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, s-a admis apelul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417, s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Erhan Ion împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 13 aprilie 2017, Erhan Ion a înaintat cerere de recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 21 decembrie 2015.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

De asemenea, susține că instanța de apel examinând apelul declarat de ACC 51/4217 a trecut în mod superficial argumentele invocate de către Erhan Ion și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Prin referința depusă la 02 iulie 2017, ACC 51/4217 solicită respingerea recursului înaintat de către Erhan Ion, invocând netemeinicia acestuia.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 16 februarie 2017 a fost expediată recurentului la 07 martie 2017 și recepționată la 15 martie 2017 (f.d. 102). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 CPC, consideră recursul depus la data de 13 aprilie 2017 în termen.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Erhan Ion a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Erhan Ion întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină

hotărârea primei instanțe.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, Erhan Ion a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion, solicitând încasarea din contul pârâților, în mod solidar, a sumei de 60 916, 16 lei cu titlu de prejudiciu material și 25000 lei compensare a prejudiciului moral cauzat.

Prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii date, prin hotărârea din 21 decembrie 2015 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Erhan Ion, hotărând încasarea din contul ACC nr. 51/417 a sumei de 60 916, 16 lei cu titlu de prejudiciu material, prejudiciu moral în mărime de 8 000 lei, taxa de stat în sumă de 1 828 lei, în total suma de 70 744, 16 lei, pretențiile înaintate față de Leibovici Semion, au fost respinse ca nefondate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, a fost respins apelul declarat de ACC nr. 51/417 și menținută hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, soluție nesuținută de Curtea Supremă de Justiție, care, prin decizia sa din 30 noiembrie 2016 a admis recursul declarat de ACC nr. 51/417, a decis casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Curtea de Apel Chișinău rejudecând cauza, prin decizia din 16 februarie 2017, a admis apelul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417, a casat hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 și a emis o nouă hotărâre prin care a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Erhan Ion împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Colegiul susține ca fiind legală și întemeiată soluția dată de prima instanță, iar soluția dată de instanța de apel este neîntemeiată, deoarece decurge din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea eronată a normelor de drept material.

Ținând cont de faptul că recurentul solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel din 16 februarie 2017, cu menținerea hotărârii primei instanțe din 21 decembrie 2015, hotărâre prin care acțiunea înaintată a fost parțial admisă, cu respingerea cerinței privind încasarea în mod solidar de la Leibovici Simion a prejudiciului moral și material, iar prin cererea de recurs, recurentul nu-și expune viziunea asupra capătului de cerere dat, Colegiul urmează să se pronunțe doar în limita pretențiilor invocate în recurs.

Astfel, conform art. 117 alin. (1) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Conform art. 121 CPC instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Instanța judecătorească, conform art. 130 CPC, apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

La caz, se reține că la data de 01 februarie 2003 între Erhan Ion și ACC 51/417 a fost încheiat Contractul privind prestarea serviciilor comunale, iar în conformitate cu pct. 1.1 din contractul respectiv, ACC 51/417 s-a obligat să presteze lui Erhan Ion serviciile comunale indicate, inclusiv servicii de deservire tehnică a condominiului în conformitate cu Anexa nr. 1 la contract (f.d.26).

Conform pct. 2 din Anexa nr. 1 la Contractul privind prestarea serviciilor comunale din 01 februarie 2003, ACC 51/417 s-a angajat să asigure deservirea și întreținerea tehnică a sistemelor ingineresti, inclusiv a sistemelor de aprovizionare cu energie termică, apă și canalizare etc. (f.d.26).

Potrivit actului constatator din 13 iulie 2012 (f.d.8), se confirmă că la data de 13 iulie 2012, reprezentantul ACC 51/417 a participat la fotografierea și filmarea consecințelor inundației produse în apartamentul recurentului, fapt confirmat și prin referința ACC 51/417 (f.d.39).

La fel, la materialele pricinii se regăsește raportul de constatare tehnico - științifică nr. 098 din 11 februarie 2013 întocmit de către CEXIN SRL (f.d.9-20), potrivit căruia valoarea prejudiciului cauzat recurentului în urma inundației din 13 iulie 2012 rezultată ca urmare a deteriorării radiatorului constituie suma în mărime de 100 164,72 lei.

Colegiul consideră că prima instanță corect a reținut că, în conformitate cu prevederile pct. 6.1 din Contractul nr. 5469 din 01 februarie 2003 încheiat între ACC 51/417 și SA „Termocom” responsabilitatea pentru starea și deservirea rețelelor termice este stabilită conform Actului de delimitare a apartenenței de balanță a rețelelor termice, ceea ce presupune că ACC 51/417 poartă răspundere pentru starea tehnică a tuturor rețelelor ingineresti și termice transmise la balanța acesteia, inclusiv având acces exclusiv la acestea în spațiile comune aflate în proprietatea sa, iar conform pct. 5.1.1 din contractul respectiv, ACC 51/ 417 este obligată să efectueze reparația și reglarea utilajului, inclusiv a aparatelor de măsurare și control și a sistemelor locale consumatoare de energie termică în corespundere cu prescripțiile furnizorului, (f.d.70-71).

Potrivit materialului probator, instanța de recurs constată că, în vederea asigurării fiabilității sistemului de alimentare cu energie termică și a calității serviciilor prestate inclusiv consumatorilor finali, furnizorul și ACC 51/417, în corespundere cu prevederile

Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09 aprilie 1998 și standardele tehnice aplicabile, întreprind o serie de măsuri indicate în Pașaportul stării de pregătire a instalațiilor de termoficare.

La caz, prin copia Pașaportului stării de pregătire a instalațiilor de termoficare la blocul locativ din str. Pandurilor 54 mim. Chișinău aflat în gestiunea ACC 51/417, semnat de ACC 51/417 la data de 24 septembrie 2012 și confirmat de SA „Termocom” la 05 octombrie 2012, Colegiul conchide că acțiunile de spălare hidropneumatică a sistemului de alimentare cu energie termică s-au efectuat în prezența reprezentantului furnizorului, fiind indicată data de confirmare 26 august 2012.

Astfel, afirmațiile intimatei ACC 51/417 precum că lucrările profilactice și de pregătire a rețelelor termice la blocul locativ din str. Pandurilor 54 de către ACC 51/417 s-au efectuat într-o altă perioadă, sunt nefondate.

Colegiul consideră întemeiată concluzia primei instanțe care a conchis că efectuarea la data de 26 august 2012 a lucrărilor de spălare hidropneumatică a rețelelor de alimentare cu energie termică în prezenta reprezentantului furnizorului, nu exclude testarea sistemelor și pomparea apei sub presiune în acestea de către reprezentanții intimatei ACC 51/417 până la data inspectării rețelelor de către reprezentanții SA „Termocom”. Or, potrivit Raportului de expertiză nr. 587/15 din 17 aprilie 2015 (f.d. 99-109), deteriorarea piesei/secției de radiator supusă examinărilor este cauzată de acțiunile unei forțe exercitate din interior, valoarea căreia a depășit forța de rezistență a materialului pe sectorul examinat. Forța care a cauzat deteriorarea materialului radiatorului a fost condiționată de schimbarea volumului de apă din radiator la înghețarea ei. Mai mult, în partea constatatoare a raportului de expertiză menționat, este indicat expres că, careva semne materiale, care să ateste faptul supunerii obiectului examinat unor acțiuni fizice exercitate din exteriorul schimbătorului de căldură, nu au fost constatate.

Instanța de recurs stabilește că prin scrisoarea nr. 79/7114 din 13 august 2014 (f.d.64), SA „Termocom” a notat că pentru efectuarea lucrărilor de spălare hidraulică este responsabil ACC 51/417, iar semnătura președintelui ACC 51/417 dl Teodor Vasilică pe actul constatator din 13 iulie 2012 confirmă faptul că la acea dată și oră apartamentul nr. XX din str. XXXXXX era inundat și radiatorul deteriorat astfel cum este arătat în fotografiile anexate la materialele pricinii, efectuate la aceeași dată și oră.

Colegiul consideră întemeiată concluzia primei instanțe care a reținut că potrivit concluziilor expertului expuse în Raportul de expertiză nr. 587/15 din 17 aprilie 2015, fisurile constatate în interiorul piesei caloriferului se datorează schimbării volumului de apă în interiorul caloriferului urmare a înghețării apei în perioada rece a anului.

Respectiv, inundarea apartamentului recurentului la 13 iulie 2012 s-a produs datorită lucrărilor de spălare sub presiune a sistemului de încălzire a blocului locativ. Or, astfel cum derivă din scrisoarea SA „Termocom” nr. 79/144 din 13 ianuarie 2014, furnizorul și ACC 51/417, întreprind anumite măsuri, inclusiv spălări hidropneumatice și încercări la presiune a sistemului de încălzire.

Potrivit articolului 14 alin. (2) Cod civil, se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform prevederilor art. 1416 Cod civil, instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărâre diferită de cererea păgubitorului numai din motive întemeiate. (2) Instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat. (3) Instanța de judecată stabilește cuantumul reparației prin echivalent bănesc în funcție de întinderea prejudiciului de la data pronunțării hotărârii.

Potrivit art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Articolul 1399 Cod civil, stipulează că răspunderea între părțile contractante se aplică și în cazul prejudiciului cauzat în raporturile contractuale, cu excepția situațiilor în care se aplică prevederi referitoare la răspunderea debitorului pentru neexecutarea contractului și reglementări speciale pentru anumite raporturi contractuale.

Raportând normele legale la circumstanțele speței, Colegiul consideră că răspunderea ACC 51/417 pentru prejudiciul cauzat recurentului, este dovedită, motiv din care susține soluția primei instanțe care a admis capătul de cerere privind încasarea din contul ACC 51/417 în beneficiul lui Erhan Ion a prejudiciului cauzat în mărime de 60 916,16 lei.

Cu referire la prevederile articolului 1422 Codul civil, Colegiul consideră că prima instanță corect a conchis de a încasa din contul ACC 51/417 în beneficiul lui Erhan Ion prejudiciul moral în mărime de 8 000 lei, considerând că această sumă este suficientă și rezonabilă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile delictuale ale pârâtului - intimatului.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea înaintată de Erhan Ion, hotărând încasarea de la ACC 51/417, în beneficiul reclamantului – recurentului a prejudiciul material cauzat în suma de 60 916,16 lei, prejudiciul moral în sumă de 8 000 lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat achitată în sumă de 1 828 le, iar în total suma de 70 744,16 lei.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele aduse de Erhan Ion și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

Ținând cont de faptul că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, iar instanța de apel a adoptat o hotărâre ce reiese din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, ce a dus la interpretarea și aplicarea eronată a legii materiale, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În legătură cu cele relatate, conform art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat Erhan Ion.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Erhan Ion împotriva Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 51/417 și Leibovici Semion cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Iuliana Oprea

Judecători

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală